

Hazırlayan: Çiğdem TUNÇ
(TOBB AB Dairesi, Uzman)

TOBB-İKB Grubu İşbirliği ile EİT üyelerine yönelik eğitim programı gerçekleştirildi

TOBB ve İKB Grubu'nun desteği ile 5-9 Nisan 2010 tarihleri arasında EİT ülkelerine yönelik bir program gerçekleştirildi. **Programla bölge ülkelerindeki iş dünyasının** kapasitesini geliştirmek, aralarındaki bağı güçlendirmek, katılımcılara Türkiye ekonomisinin kısa süredeki değişimi ve en genel anlamda ise küresel ekonomik yönetişim hakkında bilgi sunmak hedeflendi.

İslam Kalkınma Bankası (İKB) Grubu, Türk özel sektörünün temsilcisi olarak Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) 1,3 milyon üyesi ile Türkiye'de ve bölgedeki stratejik ortağı olarak değerlendirdiğini belirtmiştir. Cidde'de 5 Şubat 2009 tarihinde, iki kurum arasındaki ilişkileri geliştirmeyi ve TOBB'un sahip olduğu deneyimi paylaşmak yoluyla bölgedeki ülkeler için kapasite geliştirme projeleri hayata geçirmeyi hedefleyen bir Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. Buna dayanarak 2009 yılında çeşitli işbirliği ve kapasite inşası programları düzenlenmiştir.

Gerçekleştirilen başarılı işbirliği sonrasında, bir sonraki yılda da beş farklı faaliyet düzenlenmesi kararı alınmıştır. Bu çerçevede, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) üyesi ülkele-

re yönelik bir program 5-9 Nisan 2010 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

BÖLGEDE ARTAN İŞBİRLİĞİ: İSLAM KALKINMA BANKASI GRUBU ve TOBB

İKB, üyelerinin kalkınmasına destek olmayı hedefleyen uluslararası bir finans kuruluşudur. Bankanın kurulmasına 1973 yılında gerçekleştirilen İslam Konferansı Teşkilatı Maliye Bakanları Konferansı sırasında karar verilmiştir ve bu karar 20 Ekim 1975 yılında hayata geçirilmiştir. Türkiye kurucu yedi ülke arasında yer almaktadır ve halen Bankanın ödenmiş sermayesinin yüzde 7,7'sini karşılamaktadır. İKB operasyonlarını genellikle Hazine Müsteşarlığı'nın koordinasyonunda, kamu kurumları üzerinden yürütmektedir. Aynı zamanda doğrudan özel sektör ile çalıştığı örnekler de mevcuttur. Kalkınmada özel sektör temel bir rol oynamaktadır. Türkiye'deki özel sektörün dinamik yapısı ise diğer ülkelere örnek teşkil etmektedir. Bu çerçevede, TOBB ve İKB Grubu arasında 2009'da imzalanan Mutabakat Zaptı ilişkilerin gelişmesine ivme kazandırmıştır.

İKB Grubu, Türk özel sektörünün başarı hikâyesini ve tecrübelerini diğer üye ülkeler ile paylaşmak istemektedir. Türk özel sektörünün çatı kuruluşu TOBB'dan da bu konuda destek talep etmiştir. Bu çerçevede, 2009 yılında, İKB'nin talebi doğrultusunda ve desteği ile iki kapasite artırımı programı düzenlenmiştir.

Bunlardan ilki, 6-10 Temmuz 2009 tarihleri arasında Suriye Yatırım Ajansı çalışanlarına yönelik gerçekleştirilen bir kapasite artırımı programıdır. Anılan eğitime Suriye Yatırım Ajansı'ndan 4 üst düzey yetkili ve İslam Kalkınma Bankası'ndan bir uzman katılmıştır. Ankara, Gebze ve İstanbul'da toplantılar gerçekleştirilmiştir.

İkincisi ise, 19-24 Ekim 2009 tarihlerinde İKB üyesi ülkelerin yatırım ajansları çalışanlarına yönelik Türkiye'deki Organize Sanayi Bölgelerinin işleyişine dair eğitimdir. Bu eğitime 27 farklı ülkeden toplam 32 kişi katılmıştır. Eğitime Suriye ve Malezya Yatırım Ajansı başkanları, İran ve Afganistan Yatırım Ajansı başkan yardımcıları şahsen iştirak etmiştir. Program çerçevesinde İstanbul, Çorlu, Gebze, Bursa ve Manisa'da toplantılar gerçekleştirilmiştir. TOBB-İKB Grubu işbirliğinde 2010 yılında da benzer programlar düzenleme kararı alınması sonucunda, ilk olarak Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) üyesi ülkelere yönelik bir kapasite inşası programı hayata geçirilmiştir.

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve İKB Başkanı Ahmed Muhammed Ali.

AVRASYA BÖLGESİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI TİCARET VE SANAYİ ODASI

EİT, Türkiye, İran ve Pakistan arasında bölgesel ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla 1964 yılında kurulmuş olan Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği (RCD) Teşkilatı'nın devamı olarak 1985 yılında kurulmuştur. İzmir'de 1976 yılında toplanan RCD Zirvesi'nde alınan bir karar doğrultusunda Teşkilatı kuran temel belge olarak hazırlanan İzmir Anlaşması, 1977 yılında imzalanarak 1978 yılında yürürlüğe girmiştir. İzmir Anlaşması'nda 1985 yılında yapılan bir değişiklikle RCD'nin Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) adı altında yeniden faaliyete geçmesi sağlanmıştır.

İslamabad'da 18-29 Kasım 1992 tarihlerinde yapılan EİT Bakanlar Konseyi olağanüstü toplantısında Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan'ın katılımlarıyla EİT'nin üye sayısı 10'a çıkmıştır. Aynı toplantıda alınan karar uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, EİT'nin ekonomik, teknik ve kültürel faaliyetlerine üye sıfatı olmaksızın katılmaktadır. Teşkilatın İran'ın başkenti Tahran'da yerleşik bir Genel Sekreterliği bulunmaktadır. Genel Sekreterlik dört yılda bir olmak üzere üyeler tarafından dönüşümlü olarak yürütülmektedir.

EİT bölgesi, hem jeostratejik açıdan hem de iktisadi açıdan çok önemli bir potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır. EİT ülkeleri 8 milyon kilometre karelik yüz ölçümüne, 400 milyon kişiyi aşkın bir pazara ve 2007 yılı itibariyle yaklaşık 1,261 trilyon dolarlık bir milli gelire (GSYİH) ve petrol ve doğalgaz gibi zengin doğal kaynaklara sahiptir. Ancak bölgenin gerçek potansiyelinin hayata geçirilmesi, üye ülkeler arasında ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi ve bu bağlamda üye ülkelerin küresel rekabet gücünün arttırılması ve refah düzeylerinin yükseltilmesi ile doğrudan ilişkilidir. Aynı zamanda bölgede ekonomik ilişkilerin gelişmesi, halkların birbirine yakınlaşmasını sağlayacağı gibi, doğal bir güvenlik ve istikrar ortamının oluşmasına da temel teşkil edecektir. Dolayısıyla, bölgedeki potansiyelin etkin kullanılmasının temini, EİT üyesi ülkeler arasındaki ekonomik işbirliğinin geliştirilmesine bağlıdır. Bu ise ancak özel sektörün öncülüğünde ve EİT Ticaret ve Sanayi Odası çatısı altında mümkün olabilecektir.

>> Gebze Organize Sanayi Bölgesi.

EİT TİCARET VE SANAYİ ODASINDA ARTAN İŞBİRLİĞİ VE TOBB'UN DÖNEM BAŞKANLIĞI

EİT altında faaliyet göstermek üzere, 1990 yılında TOBB, İran Ticaret, Sanayi ve Madenler Odası ile Pakistan Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu tarafından iktisadi ilişkileri geliştirmek maksadıyla bir Ticaret ve Sanayi Odası kurulmuştur. EİT bölgesindeki ülkelerin birbirleri arasında yaptıkları ticaret hacimlerinin yükseltilmesi ve bölge içi ticaretin arttırılması EİT TSO'nun temel hedefleri arasındadır.

EİT Genel Sekreterliği gibi EİT TSO başkanlığı da dönüşümlü olarak yürütülmektedir. Halen 2007-2010 dönemi için başkanlık görevi TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu tarafından yürütülmektedir. TOBB, başkanlığı devraldığı 2007 yılında EİT TSO'ya yeni bir vizyon sunmuştur.

Bölge içi ticaretin arttırılması için yatırım ve iş ortamının iyileştirilerek uluslararası sermaye için cazip hale getirilmesi de gerekmektedir. Bu kapsamda EİT TSO, özellikle KOBİ'lerin geliştirilmesi ve sağlam temellere sahip olabilmesi için her türlü eğitim, bilgilendirme ve destek çalışmasını, bünyesinde gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Bölge içi ticareti arttırmak ve bölgedeki özel sektörün gelişimine katkı sağlamak için, özel sektörün karşılaştığı engelleri, ilgili kamu otoritelerine bildirmek, çözüm önerilerinde bulunmak, kamu-özel sektör projelerine (PPP) destek vermek EİT TSO'nun görevleri arasındadır.

TOBB dönem başkanlığının, bölgenin önem ve potansiyelini göz önünde bulundurarak önerdiği yeni vizyonda; bölgenin küresel ekonomiye entegre olması, iş çevreleri arasında daha yakın işbirliği kurulması, özel sektörün ve özel sektörü destekleyen kuruluşların kapasitesinin arttırılması ve iş âleminin ekonomi politikalarında karar verme süreçlerine katılımının teşviki yer almaktadır. Dünya ticaretinin ve sanayi üretiminin Doğu'ya kaydığı bir dönemde EİT bölgesi ciddi fırsatlar ile karşı karşıyadır. Bu süreçte kamu otoriteleri ile özel sektörün işbirliği halinde olması ancak bunun için de özel sektörün etkin temsilinin sağlanması elzemdir. Bu çerçevede, EİT TSO'nun hükümetler düzeyinde de daha aktif hale gelmesi ve geleceğe yönelik politikaları etkileyebilmesi için belli konularda uzmanlaşma yoluna gitmesi gerektiği ve öncelikler belirlemesi gerektiği tespiti yapılmıştır. TOBB dönem başkanlığında öncelikli işbirliği alanları: ticaret, sanayi, yatırım, taşımacılık, fuarlar ve turizmdir. Bu alanlar aynı zamanda TOBB'un geniş bilgi birikiminin olduğu, bu bilgi birikimini diğer bölge ülkeleri ile paylaşabileceği ve bölgenin gelişimine ve entegrasyonuna doğrudan katkı sağlayacak alanlardır.

Sanayi alanındaki işbirliğine en güzel örneklerden biri Türkiye'de sanayinin gelişmesinde önemli rol oynamış ve ilki 1962 yılında kurulmuş olan organize sanayi bölgelerinin bölgeye tanıtılmasıdır. TOBB'un sahip olduğu ve bölge ülkelerinin küresel ekonomiye eklemlenmesine yardımcı olabilecek bir diğer tecrübe yatırım ortamının iyileştirilmesi için yapılması gereken reformlar alanıdır.

Bu vizyon doğrultusunda, TOBB ve İKB Grubunun mali desteği ile EİT ülkelerine yönelik bir eğitim programı 5-9 Nisan 2010 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Program, TOBB'un EİT TSO dönem başkanlığı vizyonu ve öncelikleri çerçevesinde tasarlanmıştır. Bölge ülkelerindeki ticaret odalarının kapasitesini geliştirmeyi, aralarındaki bağı güçlendirmeyi, katılımcılara Türkiye ekonomisinin kısa süredeki değişimi ve en genel anlamda ise küresel ekonomik yönetişim hakkında bilgi sunmayı hedeflemiştir. Her ülkeden bir Oda temsilcisi ve bir de ilgili kamu otoritesinden bir temsilcinin katılımı planlanmıştır. Bu vesileyle hem EİT TSO üyesi Oda temsilcileri, hem de kamu ve özel sektör temsilcileri arasında bir bağ kurulması hedeflenmiştir.

Bu çerçevede tasarlanan eğitim programı teorik eğitim ve saha ziyaretleri olmak üzere ikiye ayrılmıştır. İki gün boyunca TOBB İstanbul Hiz-

>> Heyetin Gebze Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyareti.

met Binası'nda Türkiye'deki oda sisteminin yapısı ve işleyişi, küresel ekonomik kriz, yatırım ortamının iyileştirilmesi, yatırım destek ajanslarının rolü, Türkiye'nin EİT ülkeleri ile ilişkileri, yap-işlet-devret modeli, sınır kapılarının modernizasyonu projesi, EİT Ticaret ve Kalkınma Bankası faaliyetleri konularında eğitim verilmiştir. Programın ikinci yarısında ise Türk ekonomisinin transformasyonunda ve başarısında önemli bir yer işgal eden ekonomik bölgelere saha ziyaretlerinde bulunmuştur. İlk olarak Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) hakkında bilgi verilen grup, Türkiye'de bir başarı hikâyesi olarak anılan Gebze Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret etmiştir. Bir diğer çeşit ekonomik bölge olarak ise serbest bölgeler tanıtılmış ve Çorlu'da yerleşik Avrupa Serbest Bölgesi ziyaret edilmiştir. Son grupta ise, üniversite-sanayi işbirliğini, katma değeri yüksek üretimin ve teknolojinin gelişimini amaçlayan teknoparklar yer almaktadır. İstanbul Teknik Üniversitesi ARI Teknokent alanında en başarılı örneklerden birini teşkil ettiği için katılımcılara tanıtılmıştır. Yine katılımcıların Kocaeli Sanayi Odası'nı, Kocaeli AB İş Geliştirme Merkezini ve İstanbul Ticaret Odası'nı ziyaret ederek bilgi almaları sağlanmıştır. Programa İran, Pakistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Afganistan, Tacikistan, Özbekistan olmak üzere sekiz üye ülkeden toplam 12 kişi katılmıştır.

>> Heyetin Avrupa Serbest Bölgesi'ni ziyareti.

Özetle, TOBB dönem başkanlığında, EİT TSO'nun vizyonu bölgedeki özel sektörü geliştirmek, birbirleri arasındaki işbirliğini artırmak, iktisadi işbirliğinin önündeki engelleri kaldırmak, ortak projeler geliştirmek ve bölgenin gerçek potansiyelini yansıtmasına katkıda bulunmaktır. Bu vizyonu hayata geçirmek için birçok faaliyet gerçekleştirilmekte ve EİT TSO tarihindeki en aktif dönemlerden birini yaşamaktadır. İKB ise bu çalışmaları desteklemekte, Türk özel sektörünün tecrübesinden diğer ülkelerin de istifade etmesini amaçlamaktadır.

TOBB Başkanı **Hisarcıklıoğlu, IMF heyeti** ile görüştü

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Rachel Van Elkan başkanlığındaki IMF heyeti ile bir araya geldi. Görüşmenin ardından toplantı hakkında bilgi veren Hisarcıklıoğlu, Türkiye'deki ekonomik gelişmeleri değerlendirdiklerini, 2010 yılı beklentileri, 2001 sonrası Türkiye ekonomisinin gösterdiği gelişmeyi ve bunun bölge için önemini belirttiklerini söyleyerek, "Türkiye'nin bölgede refah ve istikrar merkezi olduğunu ifade ettik" şeklinde konuştu.

TOBB olarak Türkiye'nin kendisine güvenmesi gerektiğini, Türkiye'nin bölgesinde güven unsuru olduğunu ifade eden Hisarcıklıoğlu, IMF ile anlaşma yapan ülkelerin hiçbirinin kredi notunun yükselmediğini, Türkiye'nin IMF ile anlaşma yapmayarak kendi ayakları üzerinde durabileceğini gösterdiğini belirtti. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Türkiye için 2010 büyümesinin itici gücü iç tüketim olacaktır. Biz Türkiye'nin 2010 yılı sonu büyüme tahminini IMF ve hükümetimizin koymuş olduğu rakamların daha üzerinde olacağını tahmin ediyoruz. 2010 için % 6'nın üzerinde büyüme tahmin ediyoruz. 2010 ilk çeyreği için de % 12'nin üzerinde büyüme tahmin ediyoruz. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesinin devamı için mali kural sisteminin yeni bir dönem olacaktır. Mali Kurala, gerek çalışmaları gerek TOBB olarak destek olduk" dedi.

Mali kural ile birlikte önümüzdeki dönemde fon girişinin artabileceğini, bunun da döviz üzerinde baskı oluşturabileceğini söyleyen Hisarcıklıoğlu, "Turizm ve ihracat gelirlerimiz için risk yaratabilir. Bunu önlemek için kısa vadeli fon girişlerine bir tedbir alınıyor olması gerekiyor. Önümüzdeki dönemde, dış ticaretimizde olumsuz bir etki yaratabilir. Bu etki Türkiye'nin büyümesini aşağı doğru çekebilir. İlk üç aya bakıldığında, ithalat artışı % 37, ihracat artışı % 5 olmuş. Bu dönemde cari açık 5 katına doğru çıkmış, sanayimizin ithalata olan bağımlılığı artmaktadır" diye konuştu.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesinin devamı için Ticaret ve Borçlar kanunlarının hızla devreye girmesinin önemini, 100 milyara ulaşan vergi ve sosyal güvenlik borçlarının yeniden yapılandırılması gerektiğini altını çizerek, "Burada yüksek olan gecikme faizlerinin normal seviyelere çekilmesi lazımdır. Akaryakıt üzerindeki vergilerin düşürülmesi çok önemlidir" dedi.